

۱) لطفاً خودتان را معرفی کنید و مختصری از سوابق خود را بفرمایید؟

بنده محمد مهدی ناییبی هستم متولد ۱۳۴۵، استاد تمام دانشکده برق دانشگاه صنعتی شریف، از سال ۷۶ شرکت خصوصی دارم و در حال حاضر رئیس هیئت مدیره چندین شرکت خصوصی هستم که مجموعاً ۱۵۰۰ نفر به طور مستقیم و چندین هزار نفر هم به طور غیر مستقیم فعالیت دارند.

بنده دیدم که صرف بودن در دانشگاه و دیدن رفتن نخبگان تاسف بار است، ما بستری برای کار high tech فراهم کردیم، فارغ التحصیلان ما باید با استعدادهای خوبشان در جایگاه متناسب کار کنند.

سال گذشته به عنوان مهندس برجسته، از سوی فرهنگستان علوم انتخاب شدم. در سال ۸۵ به عنوان کارآفرین نمونه انتخاب شدم و شرکت ما برنده دو بار جشنواره خوارزمی بوده است.

این حقیر در حال حاضر دبیر انجمن صنفی سازندگان تجهیزات رسانه و رییس مجمع شرکتهای فناوری همکار صا ایران هستم.

۲) انگیزه و هدف مجمع فعالان کسب و کار شریف از حضور در انتخابات اتاق بازرگانی چیست؟

اتاق بازرگانی به عنوان پارلمان بخش خصوصی مطرح است و در واقع بیان کننده درخواست های بخش خصوصی از حاکمیت باید باشد. با تاکیدات مقام معظم رهبری بر شرکت های دانش بنیان و توجه ویژه به علم و فناوری باید به این شرکت ها توجه بیشتری صورت بگیرد، سالهاست که حضور شرکت های دانش بنیان در اتاق بازرگانی حضوری کمرنگ بوده و حضور فعالی ندارند، درحالیکه توجه ویژه به این بخش از اقتصاد نیاز است و این گونه شرکتها اهمیت استراتژیکی باید داشته باشند و فکر می کنیم که باید یک تفکر جدید علمی در اتاق روی کار بیاید.

۳) با توجه به اینکه کشورهایی که در چند دهه اخیر سیاست های تشویق صادرات را در پیش گرفته اند (کشورهای جنوب شرقی آسیا) رشد اقتصادی بالایی داشته اند. اما کشور ما در شناسایی بازار کالاهای صادراتی هم دچار مشکل است. به نظر شما اتاق چگونه و از چه طریقی می تواند به این امر مهم کمک کند؟

به نظر من یک پارامتر مهم در صادرات کشور، اقتصاد کلان است و نرخ برابری ارز. ما در کشور تورمی زندگی میکنیم، کشوری که به طور متوسط ۲۵٪ در سال تورم هست، متأسفانه مفهوم حفظ ارزش پول ملی اشتباه در

اذهان جا افتاده است و آن چه درست است کاهش تورم است اما اگر نتوانیم تورم را کم کنیم ولی با اتکا به نفت قیمت دلار را ثابت نگه داریم، این به معنی کشتن صادرات و کشتن تولید ملی است و این اشتباه در دولت های مختلف تکرار شده، دلیل عمده اینست که رعایت رضایت کوتاه مدت مردم را بر رعایت مصلحت مردم مقدم در نظر میگیریم و همه چیز را از خارج وارد میکنیم و در دراز مدت اشتغال از بین میرود و آن چه دولت را ترغیب به این اشتباه می کند وجود درآمدهای نفتی است.

پول نفت اگر داخل اقتصاد بیاید، تولید را از بین می برد که این امر به عنوان بیماری هلندی سالهای سال است که در علم اقتصاد شناخته شده است. دولت ها باید به دنبال مصلحت دراز مدت مردم باشند و توان رقابت و صادرات را ایجاد کنند. کلیدی ترین پارامتر این است که دولت درآمدهای نفتی را وارد اقتصاد نکند. دولت باید درآمدها را از مالیات بنگاه های اقتصادی تامین کند. اگر دولت دخالت خود در نرخ ارز را کم کند تعادل یافتن واردات و صادرات بطور اتوماتیک نرخ برابری مناسب برای ارز را تعیین می کند.

۴) با توجه به اینکه واردات و صادرات کشور با سیاست های خارجی دولت و مجلس همبستگی بالایی دارد و عملاً تحت تاثیر سیاست های خارجی می باشد، پیشنهاد جنابعالی مبنی بر کم رنگ شدن این همبستگی یا هم سویی آن در جهت مثبت چه می باشد؟

همبستگی همه جا وجود دارد، آلمان با روسیه ده ها سال تجارت وسیعی داشته است، اما بعد از اتفاقات اخیر اوکراین، اکثر شرکت های آلمانی با محدودیت هایی از طرف دولت آلمان که نمیخواست با روسیه تجارت داشته باشد مواجه شدند. و البته برعکس این قضیه هم وجود دارد یعنی تعاملات مناسب سیاسی ، افزایش تعاملات اقتصادی را به دنبال دارد. این امری مرسوم است و باید باشد.

همه جای دنیا تعاملات سیاسی ابزاری است برای افزایش فعالیت های اقتصادی ؛ یعنی ریاست جمهوری کشورهای دنیا وقتی به سفر میروند، بسیاری از افراد بخش خصوصی را با خود میبرند، و این وظیفه ی دولت است که بنگاه های اقتصادی رشد کنند و درآمدها بیشتر باشد و البته در کشور ما به این امر به قدر کافی توجه نشده است.

۵) یکی از ویژگی هایی که اتاق را مطلوب می کند بحث روابط بین الملل و بهره گیری از تجربیات کشورهای موفق در حوزه ی پیشرفت صنعت می باشد راهکار اجرایی و علمی در این زمینه چه می تواند باشد؟

بسیاری اوقات ما توانمندی داریم و در اکثر موارد تعاملات خارجی کم است و مشارکت شرکت های ما در خارج از کشور و نمایشگاه های خارجی کم است. اتاق میتواند تسهیل کننده خوبی باشد برای تبادل اطلاعات که شرکت های داخلی فرصت های خوبی را در خارج بیابند.

۶) در رابطه با شرکت های کوچک و متوسط که امروزه کشورهای موفق مثل ژاپن بر آنها تکیه کرده اند، اما در ایران عملاً دیده می شود که شرکت های کوچک و متوسط، هیچ وقت به طور شایسته ای حمایت نشده اند راهکار اجرایی جنابعالی مبنی بر حمایت از شرکت های کوچک و متوسط چه می باشد؟

ما اگر به آمار بنگاه های اقتصادی را نگاهی بندازیم، تعداد بسیار زیادی بنگاه های کوچک زیر ۱۰۰ نفر داریم، تعداد کمی بنگاه های متوسط (بین ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ نفر) هستند، در حالی که بنگاه های بزرگ ما، بزرگ زاده شده اند، مثل ذوب آهن اصفهان، مس کرمان، فولاد مبارکه چون دولت اینها را ایجاد کرده است. در حالی که شرکت هایی مثل پاناسونیک، سامسونگ و سونی در کشورهای خارجی، در ابتدا مجموعه ی خیلی حقیری بودند. هر چه خلاقیت بیشتر بوده و تلاش کردند، دولت میدان داده و با رشد تدریجی در نهایت غولهایی بوجود آورده که برای کشور درآمدزایی دارند.

من چندی پیش در روزنامه دنیای اقتصاد سرمقاله ای داشتم، که اگر ۱۰۰ کمپانی برتر کشور را نگاه کنیم اکثراً دولتی و شبه دولتی اند. مجموعه ی حاکمیت و فرهنگ حاکم بر کشور اجازه ی رشد به شرکت های خصوصی نمیدهد.

البته باید توجه کرد که در هیچ اقتصادی شرکت های کوچک و متوسط نمیتوانند کار کنند، مگر اینکه شرکت های بزرگ و پیشرو وجود داشته باشند، شرکت های بزرگ خوب و در حد جهانی.

۷) در برنامه های توسعه و تعامل دولت و اتاق باید متقابل باشد، ولی تا به حال اتاق نتوانسته از اعتبارات و پتانسیلی که دارد بهره بگیرد، به نظر شما ضعف از سوی دولت بوده یا اتاق؛ پیشنهاد شما برای بهبود روابط و تعامل چیست؟

به نظر من در این زمینه انتقادهای اساسی وجود دارد. اتاق باید به عنوان نماینده بخش خصوصی صدای بخش خصوصی باشد و اتاق بعد از انقلاب آنچنان ضعیف است که بخش خصوصی قدرت آخ گفتن هم ندارد، مثلاً از زمان اعلام سیاستهای اصل ۴۴، که خود می توانست یک انقلاب اقتصادی باشد ۶ سال می گذرد.

هدف این بود که با واگذاری تصدی گری به بخش خصوصی، بهره وری بالا رود. افرادی که در بخش خصوصی هستند چون میخواهند سود خودشان را بالا ببرند در جهت افزایش بهره وری تلاش می کنند. اما آنچه اتفاق افتاد تبدیل دولتی به بخش عمومی بود، و همچنان بخش خصوصی خیلی ریز و کوچک مانده است.

طبق تدابیر مقام معظم رهبری در هر زمینه ای قرار بود سقف دولتی ۲۰٪ و بخش عمومی ۴۰٪ رعایت شود، درحالیکه مثلا در مخابرات سهم بخش خصوصی نزدیک صفر است.

متأسفانه حاکمیت به شدت در اقتصاد حضور دارد؛ در حالی که حاکمیت باید از مالیات ارتزاق کند، ولی حاکمیت اینگونه رفتار نمیکنند. بخش خصوصی کشور نیاز به رشد قوی دارد و دولت باید رسالت خود را رشد دادن بخش خصوصی بداند، نه اینکه دولت و حاکمیت، رقیب بخش خصوصی باشد.

مواردی اگر بخواهیم به بهبود رابطه ها بیاندیشیم باید:

- ۱) مهمترین چیز لابی با مجلس و اصلاح نحوه اجرای سیاستهای اصل ۴۴ است.
- ۲) باید مجموعه حاکمیت را به این فکر اساسی برسانیم که میخواهد رقیب بخش خصوصی باشد یا میخواهد کار حاکمیتی بکند؟
- ۳) باید به سمتی برویم که به تدریج دخالت و تصدی گری حاکمیت در اقتصاد کشور حذف شده و با فراهم کردن بستر رشد شرکتهای متوسط و کوچک بتوانیم صنعت های بزرگ در بخش خصوصی بپرورانیم.
- ۴) اتاق می تواند با وزارت صنعت، معدن و تجارت همکاری مناسبی در تدوین استراتژی توسعه صنعتی کشور داشته باشد. به وجود آوردن شرکتهای بزرگ در کشور که بتوانند در صحنه بین المللی با غولهای جهانی رقابت کنند در زمینه های کلاسیک و low tech احتمال موفقیت کمی دارد ولی ظهور فناوری های نوین فرصت بدست آوردن مارکت های جدید را فراهم می کند منوط به اینکه هشیار باشیم و برنامه ریزی کنیم.